

Utstrakt feilinformasjon om Nammo og norsk våpeneksport

Thorstein Korsvold, informasjonsdirektør, Nammo

Forsvarsindustrien og Nammo har fått en del kritikk den siste tiden. Mye er basert på en forestilling om at det foregår våpeneksport fra Norge til Israel, men det er bare en av flere påstander som ikke stemmer.

Enhver debatt bør være sannferdig, men det sirkulerer nå svært mye feilinformasjon. Vi vil her imøtegå noen av påstandene.

1. **Norske våpen selges ikke til Israel** – Flere organisasjoner og enkelte politikere har hevdet at norske våpen selges til Israel, og det er spredd i sosiale medier i stort omfang. Men det stemmer ikke. Det er forbudt å eksportere våpen og ammunisjon fra Norge til Israel og det skjer derfor ikke. Nammo følger eksportkontrollregelverket, punktum.
2. **Nammo omgår ikke noe eksportforbud via USA** – Sent i fjor omtalte avisen Haaretz en overføring av skulderfyrte *M141 BDM* (Bunker Defeat Munition) til Israel. Dette systemet er produsert av Nammo. Men dette er *ikke* en historie om et salg fra «norske» Nammo til Israel:

- Nammo ikke har solgt BDM til Israel i det hele tatt. Kunden var den amerikanske staten, og brukeren US Army, og salget foregikk i 2014-2015.
- Teknologien er utviklet i USA, Våpenet er produsert i USA, og alt her er underlagt amerikanske regelverk og lovgivning.

Dette er selvsagt ingen «omgåelse» av det norske regelverket, slik for eksempel Palestinakomiteen skriver på sine nettsider. Nammo har solgt et våpensystem fra USA, til USA, og salget foregikk for så lenge som 10 år siden.

3. **Nammo er i USA for styrke våre nordiske forsvar, ikke for å slippe unna norske eksportregler.**

Nammo ble etablert på slutten av 90-tallet for å konsolidere Nordisk ammunisjonsindustri, som hadde et begrenset hjemmemarked i en dyp fredstid. Men med etableringer og salg i Europa og USA, og samarbeid om teknologiutvikling kunne Nammo fortsatt være relevant for våre nordiske lands forsvar. Det ble strategien, og den kom etter ønske fra våre eiere, blant dem staten.

Ved å satse ute har Nammo styrket nordisk industri og forsvarsevne. Fortellingen om at Nammo har etablert seg ute for å omgå norske eksportregler er ikke sann, og

fortsatt går 98% av selskapets salg av militær ammunisjon til NATO-land.

4. **Nammo er et ikke et «norsk» selskap** – Mange har omtalt Nammo som et norsk eller norskeid selskap. SV var sist ute 9. januar. Klassekampen skrev i november at Nammo er 64% norskeid. Påstanden ble gjentatt av andre medier, men er ikke riktig.

Nammo ble opprettet i 1998, da forsvarsindustri i Norge, Sverige og Finland ble slått sammen. I dag er eierskapet 50% norsk og 50% finsk. De finske eierne har akkurat like mye de skal ha sagt som de norske. Med andre ord: Om man skulle ønske en ny politikk og flere restriksjoner – Norge kan på ingen måte bestemme alene.

Så vil nok noen bemerke at Kongsberg i tillegg har et indirekte eierskap i Nammo. De eier en del av vår finske eier Patria. Det er riktig, men juridisk og praktisk lite relevant. Det er finnene og Norge som utpeker hver sin halvdel av styret, og har lik innflytelse over selskapet.

5. **Nammo tjener ikke penger på krigen i Gaza** – Vi tjener ikke en krone på krigen i Gaza. Likevel skrev Dagbladet i sin lederartikkel 21. november følgende: «I disse dager håver forsvarsindustrikonsernet Nammo AS, der den norske stat eier 50 prosent, inn store penger. Årsaken er Gaza-krigen (...)». Dette stemmer ikke.
6. **Norsk lov gjelder ikke i USA** – Tre SV-topper skriver i Aftenposten 8. januar at staten kan bruke sin eiermakt i Nammo for å hindre våpensalg til Israel. Lederen for LOs internasjonale avdeling, Liv Tørres, kom med et lignende resonnement i Dagsnytt 18 21. november. Palestinakomiteen sa det 18. desember: Norske eksportregler må gjøres gjeldende for «norskeide» fabrikker i utlandet.

Slike krav strider mot amerikansk lov. Amerikanske myndigheter sier nei til slik innblanding fra utlandet, og USA har antiboikott-lovgivning som eksplisitt forbyr det.

Det er riktig at Nammo produserer panservernvåpenet M72 i USA. Det er også godt kjent at Nammo sender komponenter til USA, deriblant rakettmotorer til missiler/luftvern. Men det landet som lager sluttproduktet, avgjør hvor man kan eksportere. Dette er et etablert system og en del av samarbeidet i NATO. Det sikrer også at Norge får militært utstyr vi trenger – eller at Ukraina får materiell. Og det er våre folkevalgte som har bestemt at det skal være slik.

Enhver debatt bør være sannferdig. Vi kommer ingen vei om vi later som om et norsk selskap tjener fett på å selge norske våpen til Israel. For det er ikke sant.